2.3.2017

Eduskunnan liikenne- ja
viestintävaliokunta

VNS 7/2016 vp

VR Groupin lausunto valtioneuvoston selontekoon kansallisesta energia- ja ilmastostrategiasta vuoteen 2030

Lausuntonaan VR-Yhtymä Oy esittää seuraavaa.

Liikennesektorin päästökehityksellä on keskeinen merkitys päästötavoitteisiin pääsemisellä. Liikenteen ongelmana on, että se perustuu yhä lähes täysin fossiilisen polttoaineen käyttöön. Poikkeuksen tästä tekee raideliikenne, jossa sähköenergia on jo nykyisin laajamittaisesti käytössä.

Selonteossa todetaan, että liikenteen päästövähennystoimet voidaan jakaa kolmeen kategoriaan: liikennejärjestelmätason muutoksiin, ajoneuvojen energiatehokkuuden parantamiseen ja uusiutuvien polttoaineiden käytön lisäämiseen.

Liikennejärjestelmä

Liikennejärjestelmän energiatehokkuutta voidaan merkittävästi parantaa joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä kehittämällä. Kun henkilöautolla ajava siirtyy joukkoliikenteen käyttäjäksi, säästyy käytännössä koko henkilöauton käyttämä energiamäärä päästöineen.

Joukkoliikenteen kannalta on tärkeää, että järjestelmän eri osat toimivat saumattomasti keskenään ja luovat käyttäjälle tehokkaan palvelukokonaisuuden niin digitaalisten palveluiden kuin myös fyysisten matkaketjujen osalta.

Matkaketjujen ja niihin liittyvien digitaalisten palvelujen kehittäminen on VR:n painopisteitä. Ensimmäiset pilotit otetaan käyttöön vuoden 2017 aikana. Matkaketjujen avulla voidaan joukkoliikenteen suosiota kasvattaa markkinaehtoisesti.

Selonteossa esitellään liikennejärjestelmän energiatehokkuuden parantamiseksi yksittäisiä toimia, joiden vaikuttavuutta on vaikea arvioida.

VR-Yhtymän näkemys on, että selonteossa pitäisi joukkoliikenteen osalta enemmän painottaa liikennejärjestelmänäkökulmaa, jossa liikennejärjestelmä ja palvelutaso suunnitellaan pitkäjäntei-

VR-Yhtymä Oy
PL 488 (Vilhonkatu 13)
00101 Helsinki
P. 0307 10
F. 0307 21 700
etunimi.sukunimi@vr.fi
www.vrgroup.fi
Y-tunnus 1003521-5

sesti yhdessä maankäytön, asumisen ja muun palvelurakenteen kanssa. Tämä turvaisi joukkoliikennepalvelujen jatkuvuuden ja ennakoitavuuden sekä mahdollistaisi eri liikennemuotojen tehokkaan yhdistämisen vastaten entistä paremmin käyttäjien tarpeisiin.

Ajoneuvojen energiatehokkuus

Selonteossa todetaan, että ajoneuvojen energiatehokkuuden merkittävä parantaminen sekä henkilö- ja pakettiautojen suunnitteilla oleviin raja-arvoihin pääseminen edellyttää sähköisten ratkaisujen huomattavaa lisäämistä autokannasta. Tavoitteena on, että Suomessa olisi vuonna 2030 yhteensä vähintään 250 000 sähkökäyttöistä autoa ja vähintään 50 000 kaasukäyttöistä autoa.

Selonteossa mainitaan, että sähköautot ovat tämän hetken teknologioista ainoa, joka vähentää merkittävästi paitsi liikenteen kasvihuonekaasupäästöjä, myös energiankulutusta.

VR-Yhtymän näkemys on, että myös sähköinen raideliikenne tarjoaa vastaavan ratkaisun. Rataverkon sähköistyksen jatkaminen on perusteltua sekä ympäristösyistä että liikennöinnin tehostamisen kannalta. Tavaraliikenteen tehostaminen, ml. rataosien sähköistys parantavat suoraan suomalaisen teollisuuden toimintaedellytyksiä ja kilpailukykyä.

Sähköautojen lisääntyminen edellyttää sähköautojen latauspisteiden lisäämistä. Joukkoliikenteen houkuttelevuuden lisäämiseksi tulisi matkakeskuksiin ja muihin joukkoliikenteen liityntäpysäköintipaikkoihin saada sähköautoille varattuja pysäköintipaikkoja latausmahdollisuuksineen.

Uusiutuva polttoaine

Selonteossa todetaan, että edistyneet biopolttoaineet ovat käyttövalmis ratkaisu liikenteen öljyriippuvuuden ja päästöjen vähentämiseksi.

VR-Yhtymä kannattaa linjausta, jossa liikenteen biopolttoaineiden lisäystä tarkastellaan kokonaisuutena yhdessä työkoneissa ja lämmityksessä käytettävän kevyen polttoöljyn sekoitevelvoitteen kanssa.

Liikennesektori ja päästökauppa

Liikenne kuuluu päästökaupan ulkopuolisiin aloihin lentoliikennettä lukuun ottamatta.

2.3.2017

Raideliikenteessä energiana käytetään pääosin sähköä, jonka tuotanto kuuluu päästökaupan piiriin. Päästökauppa nostaa sähkön hintaa ja aiheuttaa ylimääräistä kustannusrasitusta verrattuna muihin päästökaupan ulkopuolisiin liikennemuotoihin.

VR-Yhtymä kannattaa selonteossa mainittua hallituksen energialinjausta, jossa ehdotetaan käyttöönotettavaksi päästökaupan epäsuorien sähkönhintavaikutusten kompensaatiojärjestelmää.

Raideliikenteelle tulisi kompensoida päästökaupasta aiheutuvat kustannukset siihen asti, kunnes myös muut päästökaupan ulkopuoliset liikennemuodot ovat päästökaupan tai vastaavan velvoitteen piirissä.

Otto Lehtipuu
yhteiskuntasuhde- ja ympäristöjohtaja
VR-Yhtymä Oy